

VELİ AKADEMİLERİ

MAHREMİYET, İHMAL VE İSTİSMAR

BÜŞRA ATICI

PSİKOLOJİK DANIŞMAN
& REHBER ÖĞRETMEN

Hangi Sorulara Cevap Arayacağız?

- Çocuk ihmal ve istismar nedir ve türleri nelerdir?
- Çocuklar istismardan nasıl korunur?
- İstismarı bildirmekle yükümlü müyüz?
- Çocuklarda mahremiyet eğitimi nasıl olmalıdır?

İHMAL NEDİR?

Çocuğun; beslenme, barınma, korunma, gözetim, eğitim, sağlık gibi temel gereksinimlerinin karşılanmamasına **çocuk ihmali** denir.

İSTİSMAR NEDİR?

0-18 yaş grubundaki çocuğun, kendisine bakmakla yükümlü kişi veya kişiler tarafından zarar verici olan, kaza dışı ve önlenebilir bir davranışa maruz kalması çocuk istismarıdır.

World Health
Organization

İSTİSMAR TÜRLERİ

İHMAL

DUYGUSAL

FİZİKSEL

CİNSEL

EKONOMİK

İSTİSMAR TÜRLERİ

İHMAL

Fiziksel

Duygusal

Eğitimsel

DUYGUSAL

Hakaret

Aşağılama

FİZİKSEL

CİNSEL

Cinsel Taciz

Fuhuş

Müstehcenlik

Reşit Olmayanla
Cinsel İlişki

EKONOMİK

Çocuk İşçiliği

Çocuk Kaçırma

İstismar Hakkında

- En yaygın rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar tipi fizikseldir.
- Cinsel istismar konusunda hikaye uyduran çocuk sayısı çok azdır. Eğer bir çocuk cinsel olarak istismar edildiğine ilişkin bilgi veriyorsa temel yaklaşım çocuğa inanmak olmalıdır.

İstismar Hakkında

- Türkiye'de cinsel istismar vakaları incelendiğinde istismarcıların; % 12'si YABANCI ;
% 88'i ÇOCUĞUN TANIDIĞI kişilerdir.

YAŞANILAN VAKALARIN SADECE % 10 İLE 15'i BİLDİRİLMEKTEDİR.

Cinsel İstismara Uğrayan Çocukla Nasıl Konuşmalı?

1. Çocuğun *fizyolojik durumunun* önemsenmesi
“kanaması varsa önce fiziksel muayene, tuvalete eşlik etme, açlık durumu”
2. Çocuk *hangi kelimeleri* kullanıyorsa onları kullanmak
3. Dinlerken özellikle *baş sallamamak* nötr olmak.....

Cinsel İstismara Uğrayan Çocukla Nasıl Konuşmalı?

4. Soruları *gelişim dönemine* uygun sormak, yönlendirici olmamak
5. İstismarcının ceza alacağına dair *vaatte bulunmamak* önemlidir.
6. Çocuğa *net ifadeler kullanmamak*. Bundan ben varım seni koruyacağım gibi.

Cinsel İstismara Uğrayan Çocukla Nasıl Konuşmalı?

7. Merak tatmin edecek sorular değil *5n 1k* yeterli
(Kim, ne, nerede, nasıl, ne zaman)

CİNSEL İSTİSMAR İLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNE NYANLIŞLAR

YANLIŞLAR

- Cinsel istismar yalnızca çocuğun hayal gücünün uydurmasıdır. Çocuklar hikayeler uydururlar.
- Sadece çekici, tatlı, güzel, açık giyinen çocuklar; onay bekleyen kendine güveni olamayan pasif; yaramaz çocuklar istismara maruz kalır.

DOĞRULAR

- Çocuklar istismar hakkında yalan söylemezler. Bu konuda hikaye uyduranlara çok az rastlanır.
- Çocukların görünüşü ya da davranışı istismara sebep olmaz. Anlamını dahi bilmedikleri olaylarla ilgili çocuklar asla suçlanamazlar.

CİNSEL İSTİSMAR İLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNE NYANLIŞLAR

YANLIŞLAR

- Çocuklara uslu, akıllı, açık göz olmalarını söyleyerek onları korumuş oluruz.
- Cinsel istismar vakaları her yerde yaşanmaz, bazı kültürlerde, ülkelerde yaşanır.

DOĞRULAR

- Çocukları bu konuda eğitmeliyiz. İstismarla karşılaştığında çocuk yardım istemeli, oradan uzaklaşmalıdır.
- Cinsel istismara her kültürde, her ülkede ve her sosyo-ekonomik grupta rastlanmaktadır.

CİNSEL İSTİSMAR İLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNE NYANLIŞLAR

YANLIŞLAR

- Çocuklar kötü görünümlü, yabancı kişilerden uzak durmalı çünkü onlar istismarcı kişilerdir.
- Genellikle tehlikeli yerler, özellikle karanlık bastıktan sonra, parklar, umumi tuvaletler ve boş sokaklardır.

DOĞRULAR

- Olguların %80-95'inde istismarcı çocuğun tanıdığı, normal görünümlü biridir.
- İstismarcının tercih ettiği yerler genellikle çocuğun bildiği yerlerdir. Okul ve çevresi, evle okul arasındaki yol, bir akrabanın evi, çocuğun kendi evidir. Çocuğun rahat ve gevşek olduğu zamanlarda, yatma zamanı istismarcının tercih ettiği zamanlardır.

CİNSEL İSTİSMAR İLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNE NYANLIŞLAR

YANLIŞLAR

- Çocukları korkutmamak için cinsel istismardan bahsetmemeliyiz.
- Çocuk; yaşadıklarını, cinsel istismarı bile, yakın zamanda ya da büyüünce unuttur.Fazla kurcalanmamalıdır.

DOĞRULAR

- Çocuklara belli tehlikelere dikkatli olma yönünde korkutmadan rehberlik etmeliyiz.
- Çocuklar cinsel istismarı asla unutmazlar.

CİNSEL İSTİSMAR İLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNE NYANLIŞLAR

YANLIŞLAR

- Kadınlar çocukları cinsel olarak istismar etmezler.
- Çocuk rıza gösteriyorsa cinsel istismar yoktur.
- Çocuk istismarı az rastlanan bir durumdur.

DOĞRULAR

- Araştırmalar, çocuk cinsel istismarının yaklaşık %20-26 sının kadınlar tarafından yapıldığını göstermektedir.
- Çocukta rıza aranmaz. Çocuk bu kavramı anlayabilecek bilişsel olgunluğa sahip değildir.
- Çocuk istismarı az rastlanan bir durum değildir. Geçmişe yönelik araştırmalar gösteriyor ki 4 kız çocuktan biri ve 6 erkek çocuktan biri 18 yaşından önce bir çeşit cinsel istismara maruz kalmaktadır.

CİNSEL İSTİSMAR İLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNE NYANLIŞLAR

YANLIŞLAR

- Çocuklar daima yetişkinler tarafından cinsel istismara uğrarlar.
- Kız çocuklar da erkek çocuklar da toplumda uyumsuzluk yaratmayacak, toplumun belirlediği cinsiyet rollerine uygun biçimde yetiştirilmelidir.

DOĞRULAR

- Rapor edilencinsel istismarların %23'ü 18 yaşın altındaki çocuklar tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Kız – erkek bütün çocuklar tüm farklılıkları görüp kendi tercihini yapabilecek, toplumun o cinsiyet için belirlediği renk, oyuncak, meslek vb. sınırlamalardan bağımsız bir şekilde yetiştirilmelidir.

ÇOCUKLAR CİNSEL İSTİSMARI NEDEN SÖYLEMEZLER?

Suçluluk hissedip cezalandırılacaklarını düşünebilirler.

Kimsenin onlara inanmayacağını düşünebilirler.

Maruz kaldığı davranışlardan rahatsızlık duysa da, istismarcı bir yakını olabilir ve çocuklar onun zarar göreceğinden korkabilirler.

Çocuğun bilişsel olgunluğu böyle bir şeyi tam anlayabilecek kadar gelişmediği için nasıl anlatacaklarını bilmeyebilirler.

ÇOCUKLAR CİNSEL İSTİSMARI NEDEN SÖYLEMEZLER?

Bazı çocuklar bunun yanlış olduğunu bilmeyebilirler.

İstismarcı tarafından tehdit edilmiş, korkutulmuş olabilirler.

İyi çocukların cinsellikle ilgili konuşmaları gerektiği öğretilmiş olabilir.

Arkadaşları tarafından dışlanmaktan korkabilirler.

Aşağıdakilere Benzer Sorulardan ve İfadelerden Kesinlikle KAÇININ!

- “Bunun olduğundan emin misin”
- “Doğru mu söylüyorsun”
- “Bu bir daha olursa bana haber ver”.
- “Neden karşı koymadın”.
- “Şimdiye kadar neden anlatmadın”

İhmal ve İstismar Durumuyla Karşılaşırsam Ne Yapmalıyım?

- Yapacağınız en iyi şey, onu dinleyerek inandığınızı göstermenizdir.
- Olanlardan dolayı sizin de çok üzgün olduğunuzu, her zaman yanında olacağınızı ve bu olayın onun suçu olmadığını belirtin.
- Cinsel istismar oluşmuşsa mutlaka önce ilgili kurumlara başvurulmalı vücutta ve giysilerde hiçbir temizlik yapılmadan muayeneye gidilmelidir. Banyo yapmak, giysileri değiştirmek gibi davranışlar saldırganın ve suçun belirlenmesinde yardımcı olabilecek ipucu ve kanıtların yok olmasına yol açabilir. **Deliller için ilk 72 saat çok önemlidir.**

İhmal ve İstismar Durumuyla Karşılaşırsam Ne Yapmalıyım?

- Tüm ihmal ve istismar türleri için bildirim yükümlülüğü zorunludur.

Eğer çocuğunuz böyle bir duruma maruz kalmışsa, hem siz hem de çocuğunuz mutlaka uzman yardımı almalıdır.

Unutmayın bu onun suçu değil...

Suçu Bildirme

Kamu görevlisinin suçı bildirmemesi

Madde 279- (1) Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, **altı aydan iki yıla kadar** hapis cezası ile cezalandırılır.

(Ailenin istismardan haberdar olması okul idaresinin yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Bildirimde ailenin onayı sorulmaz.)

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

NEDİR – NE DEĞİLDİR?

NEDİR – NE DEĞİLDİR?

- Mahremiyet eğitimi, **cinsel eğitim değildir.**
Mahremiyet eğitimi çok daha kapsamlı bir kavramdır.
- Cinsellik eğitimi aile dışında bilimsel kitaptan veya yetkili kişilerden de alınabilirken **mahremiyet eğitimi anne-baba verir.**
- Ne var canım o daha bebek / çocuk düşüncesinin mahremiyet eğitiminde yeri yoktur.

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Cinsel organlar bireyler üzerinden değil kitaplar veya çocuk hikayeleri üzerinden anlatılmalıdır.
- Tuvalet eğitimi vermeye başlanılan dönemden itibaren de kendi temizliklerini yapmayı öğretmeli ve mümkün olduğunca çocuk tuvalette yalnız bırakılmalıdır. Aynı şeyi yetişkinler de onlardan bunu talep etmeli ve özelini kesin bir dille ifade etmelidir. Çocuğun tuvalet ihtiyacını, lazımlık kullanıyorsa, banyo – tuvalet hariç evin başka bir alanında gidermesine fırsat verilmemelidir.

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- İlkokul dönemi sonlarına doğru bedensel değişiklikleri de göz önüne alınarak farklı cinsiyetten olan **kardeşlerin odaları ayrılmalı**, bu mümkün değilse her çocuk için ev içerisinde özel alanlar oluşturulmalıdır.

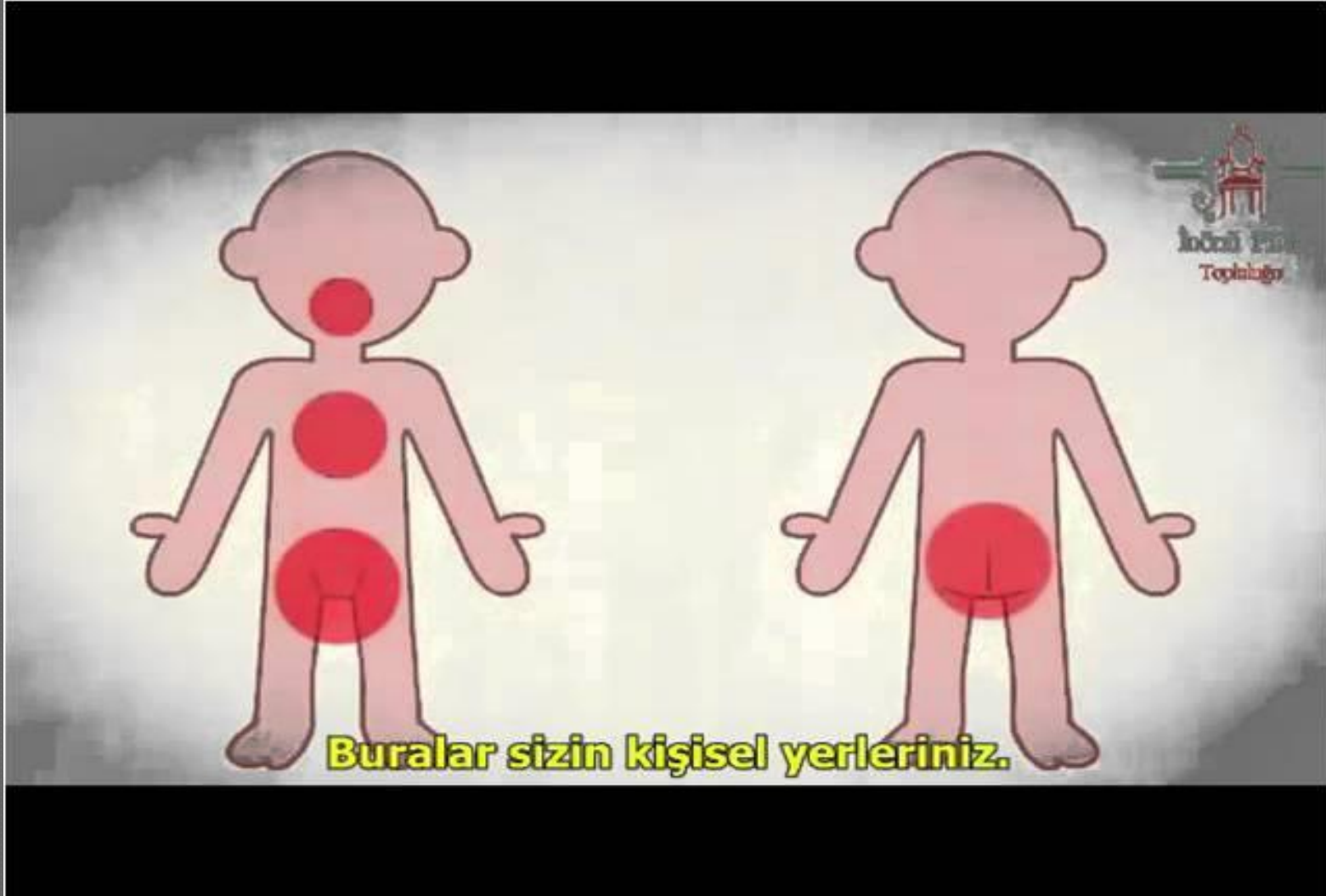
ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Çocuklara mahremiyet eğitimi, korku ve endişe yaratmadan, günlük yaşam içinde doğal olarak verilmelidir.
- Yetişkinlerin 4 yaşından itibaren çocuğa dokunacağı durumlarda ona nedenini açıklayarak yaklaşması, çocuğun kendi beden imgesinin oluşmasına yardımcı olur.

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Çocuklara vücutlarındaki mahrem alanlar tanıtılmalıdır. Bu alanlara sadece ihtiyaç durumlarında anne, nene, dadı gibi birincil bakım vericilerin yaklaşabileceği 2 yaşından itibaren anlatılmalıdır.

Mahrem Alanlar Nedir?

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Çocuklara erken yaşlarda vücut temizliği ve giyinme gibi öz bakım becerileri kazandırılarak mahremiyetlerini korumaları kolaylaştırılmalıdır.
- Çocuklara 'mahrem' bölgeleri ile ilgili şaka yapmaktan ve onları teşhire teşvikten kaçınılmalıdır.
- Ebeveynler veya akrabalar çocukları severken ya da onlarla oynarken orantısız güç kullanmamalıdır.

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Çocuklar özellikle dış alanlarda çıplak kalmamalı, giyinme ve mahremiyet ilişkisi neden ve sonuçlarıyla çocuğa yaşına uygun bir dille anlatılmalıdır.
- Ebeveynler çocuklarının yanında kendi mahremiyetlerini koruyarak örnek olmalılardır.
- Çocukların odaları gibi kişisel alanlarına girerken haber verilerek rızaları gözetilmelidir.

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Çocuklara başkalarının **odalarına girerken izin** almaları gerektiği öğretilmelidir.
- Kız ve erkek kardeşlerin ilkokul çağından itibaren **kişisel alanlarının olması** teşvik edilmelidir.
- Kıyafet ve aksesuarların çocukların yaşlarına ve cinsiyetlerine uygun olmasına, **giysilerinin mahrem bölgelerini ön plana çıkarmamasına** dikkat edilmelidir.

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Çocuklara mahremiyetlerinin ihlal edildiği durumlarda tepki vermeleri, **bağırmaları, kaçmaları veya yardım istemeleri gerektiği öğretilmeli** ve mahremiyetlerine yönelik kendilerini rahatsız hissettikleri durumları ebeveynleriyle veya güvendikleri bir yetişkinle **paylaşmaya teşvik edilmelidir.**
- Çocukların izledikleri TV programları ve videolar, okudukları yayınlar, ziyaret ettikleri web siteleri ile kullandıkları sosyal medya platformları **kontrol edilmelidir.**

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

- Ebeveynler çocuklarının yer aldığı görüntüleri internette herkesin erişimine açık şekilde paylaşmamalıdır.
- Çocuklara internette fotoğraf, isim-soyad, adres, konum gibi özel bilgileri paylaşmamaları gerektiği öğretilmelidir.
- Çocuklara telefon numaranız, adresiniz ile 155 Polis İmdat, 156 Jandarma, 112 Acil gibi önemli numaralar mutlaka öğretilmelidir.